

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 potrebujemo vaše dobre volje. Vam, ki
 mu pripadate "Glas Naroda" ali ga
 pridobite za naročnika. Vam bo hvale-
 žen, kar ste mu odpeli got. k naročniku
 in zmanjšali število. 11 11 11

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnovite naročni-
 no. S tem nam boste mnogo pri-
 hranili pri opominih. — Ako še
 niste naročnik, pošljite en dol-
 lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
 No. 7. Štev. 7. NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 10, 1939 — TOREK, 10. JANUARJA, 1939 Volume XLVII. — Letnik XLVII.

VOJAŠKA POGODBA MED ITALIJO IN NEMČIJO

MUSSOLINI BO CHAMBERLAINU NATANČNO POJASNIL ODOŠAJE MED LAŠKO IN NEMŠKO VLADO

Vojaška pogodba je bila sklenjena pred čehoslovaško krizo. — Italija in Nemčija sta si obljubili pomagati v slučaju vojne. — Določbe pogodbe tvorijo Berlin-Rim os.

LONDON, Anglija, 9. januarja. — Navzlic u radnemu zanikanju in izjavam vsa znamenja kaže- jo, da bodo tekom razgovorov med ministrskim predsednikom Chamberlainom in vnanim mini- strom lordom Halifaxom ter italijanskim minist- skim predsednikom Benitom Mussolinijem in vna- njim ministrom grofom Galeazzom Ciano pogla- vitni in mogoče edino važni predmet odnošaji med Anglijo in Italijo.

Angleško-francoska antanta je tako močno utr-jena v temeljnem stališču, da je bodoče sodelova- nje za mir med Anglijo in Italijo nemogoče, ako tudi Francija ne postane članica kakoršnekoli zve- ze med Anglijo in Italijo.

Na konferenci bo tudi mnogo razpravljano o Španski, toda tudi to je nemogoče brez razprave o sporu med Francijo in Italijo.

Kot zagotavljajo nekateri krogi, je Chamberlai- nov poglaviti namen preiskati politični položaj ter najti novo možnost, kako bi nadaljeval s svo- jim "pomirjevalnim" načrtom, ki je bil postavljen na monakovskem sporazumu. Ta njegova politika je bila zelo ovirana vsled preganjanja Židov v Nem- čiji in vsled spora med Združenimi državami in Nemčijo. Toda to še vedno ostane skupna politika Chamberlaina in Daladiera.

Oba sta odločna v tem, da bosta napela vse svoje sile, da dosežeta mir, ne da bi kaj popustila brutal- ni sili, samo ako diktatorja priznata enakost demo- kracij.

Toda vse Chamberlainovo poizvedovanje v Ri- mu bo brezuspešno, ako mu Mussolini naravnost in natančno ne pove, kakšne obveznosti ima Italija do kanclerja Hitlerja. Z drugimi besedami: Rim in Berlin morata Chamberlainu natančno pojasniti, kako daleč gre njuna medsebojna zveza.

To bo Mussolini Chamberlainu najbrže pojasnil pod pečatom molčečnosti, toda nekaj je znano v javnosti o nemško-italijanski zvezi, ki nosi ime os.

Diplomatom je znano, da je bila končna oblika osi dosežena leta 1937, četudi so bile poglavitne točke sestavljene šele poleti 1938.

Kolikor je znano, vsebuje tajna zveza med Nem- čijo in Italijo naslednje točke:

1. Stranki sta pripravljeni med seboj vzdrževa- ti odnošaje prijateljstva in zaupanja in nikdar skle- niti kake zveze, ki bi bila naperjena proti eni ali drugi.
2. Stalno se boste posvetovali o vprašanih po- litičnega in gospodarskega značaja, ki predstavlja skupne interese.
3. Ako postane katera stranka žrtev neizzvane agresivnosti kake druge sile, ji mora druga stranka priti na pomoč z vsemi sredstvi, ki so ji na razpo- lago, ako je naprošena za to.
4. Ako katero stranko, ne da bi izzivala, napade- te dve ali več velikih držav ob istem času, se mora druga stranka takoj smatrati v vojni z napadalni- mi silami.
5. Stranki boste preskrbeli, da bo podpisana vo- jaška, mornariška in zračna pogodba, da bodo iz- vedene gorenje obveznosti.
6. Ako katera stranka s pomočjo druge doseže zadoščenje za svoje zahteve po teritorialnem pove-

Martin bo organiziral Fordove delavce

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

Na jugu je republikanska armada prodrla daleč v sovražno ozemlje. — General Franco je od- stavil prvega generala.

HENDAYE, Francija, 9. ja- nuarja. — Španska republi- kanska vlada naznanja, da je njena armada prodrla daleč v Badajoz provinco in zavzela 8 vasi in ujela več tisoč vojakov, navzile temu da so dobili fašis- ti močna ojačena.

Tudi ojačena armada gene- rala Franca ni mogla vstaviti ofenzive generala Miaje na 175 dolgi fronti v Estramaduri.

Glavni stan republikanske armade na jugu v Andujaru naznanja, da so republikanci prodrli skoro 50 milj globoko.

Republikanci so prekoračili reko Zuñar, ki tvori mejo med provincama Badajoz in Cordo- ba in so zavzeli Azuago, Gra- nja de Torre Hermosa in Pe- raleda de Zuaceo. Republikanci tudi obkoljujejo rudarsko središče Penarroya in Pueblo Nuevo.

Na severu, na katalonski fronti, pa fašisti še vedno ne- koliko napredujejo, ter so vr- gli republikance iz njihovih po- stojank ob reki Segre.

Odstavljeni general Gonzales Queipo de Llano je pogosto po radiju naznanjal fašisti- čne operacije ter vodil fašisti- čno propagando.

Kot pravi neko poročilo iz San Sebastiana, bo na njego- vo mesto imenovan general Miguel Vigon.

Queipo de Llano je bil naj- slikovitejši častnik v armadi generala Franca. Ko je gene- ral Franco pričel revolucijo, je de Llano s peščico vojakov za- sedel Seville. Pozneje se je po- lastil Malage v južni Španski ob Sredozemskem morju.

Gen. Franco je stal pred iz- boro: ali bo izgubil velike ru- dnik pri Penarroyi in bo doži- vel velik poraz na jugu, ali pa more s severnih bojišč s katal- onske fronte poslati v Estrama- duro večje število vojaštva, ter bi moral opustiti svoje pro- diranje proti Sredozemskemu morju na severu. Tega pa ni hotel opustiti in je od genera- la de Llana zahteval, da naj z vsemi silami in za vsako ceno vstavi republikansko prodira- nje. Toda udarec republikan- ske armade je bil prehud, da bi ga mogel zdržati in se je mor- al umakniti, kar je imelo za posledico, da ga je general Franco odstavil.

anju, ali pa po razširjenju vpliva, je druga stranka opravičena zahtevati enako pomoč za sebe, da do- seže sorazmerno povečanje ozemlja ali vpliva.

7. Stranki se obvezujete, da pogodba ne more bi- ti objavljena brez obojestranskega dovoljenja.

8. Pogodba je sklenjena za nedoločen čas, toda more biti končana s predhodnim obvestilom enega leta.

FRANKFURTER BO ZASLIŠAN

Senatorji hočejo vedeti, kakšno stališče je za- vzemal napram Roose- veltovemu predl o g u glede najvišjega sodi- šča.

WASHINGTON, D. C., 8. januarja. — Felix Frankfur- ter, profesor prava na Har- vard univerzi, ki ga je predsed- nik imenoval za člana najvišje- ga sodišča, bo te dni poklican v Washington ter bo zaslišan pred posebnim senatnim odbo- rom.

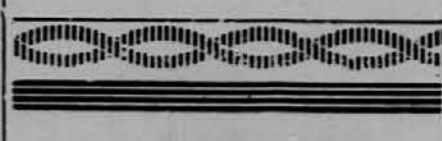
Kot znano, je predsednik le- ta 1937 predlagal, naj se števi- lo članov najvišjega sodišča poveča od deset na petnajst. Njegov namen je bil jasen. Najvišje sodišče je namreč o- vrglo več postav, ki so bile sprejete po njegovem priporo- čilu, čim bi se to ne zgodilo, če bi imel v sodišču več prista- šev.

Ta predsednikov predlog je prepadel. Kmalu nato je od- stopil sodnik Van Devanter, na čigar mesto je imenoval odlič- nega pravdnika Blacka, pokoj- nemu sodniku Cardozo je pa postavil Frankfurterja za na- slednika.

Sedaj želi senat izvedeti, če je bil Frankfurter za tisti pred- log ali ne. Če je bil zanj, si je po mnenju nekaterih skušal u- gladiti pot na svoje sedanje mesto.

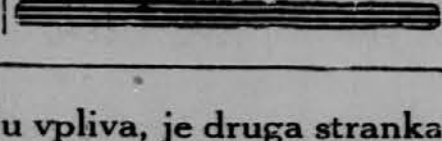
Sliši se, da bo zaslišanje sa- mo formalno, in da je bil Frankfurter kot predsedni- kov svetovalec proti omenjene- mu predlogu. Njegovo imeno- vanje bo te dni predloženo sena- tu v potrditev, in bo ne- dvomno potrjeno.

Frankfurterja bo zaslišal odbor, sestojec iz štirih demo- kratov, treh republikancev in enega neodvisnega senatorja. Odboru predseduje senator M. M. Neely, demokrat iz West Virginije.

POZORI!

Rojake opozarjamo, da lah- ko, ko naročijo posamezne ko- made Slovensko-Amerikanskega Koledarja za 1939, name- sto, da pošljejo svoto — 50c v gotovini ali Money Odru — priložijo k naročilu znamke po 3 oziroma po 2 centa.

VROČI BOJI MED ČEHI IN MADŽARI

Madžari so zopet pričeli z napadi. — Odbor za uravnavo meje je po- izvedovanje odgodil.

PRAGA, Čehoslovaška, 9. ja- nuarja. — Madžar-ki teroristi so ranili nekega ukrajinskega carinskega uradnika vzhodno od Uzhoroda, madžarski voja- ki pa so streljali na čehoslova- ške poslanca blizu meje in ra- nili policijskega poročnika Ha- cho.

Madžarske oblasti so ustavi- le železniški promet na Halmei Černy-Argov progi, ki veže Rokunsko z Ukrajino skozi madžarsko ozemlje.

Seje madžarske in čehoslo- vaške komisije za preiskavo in ureditev meje so bile odgode- ne za nedoločen čas.

Na madžarsko zahtevo, da se čehoslovaški vojniki umaknejo 2 kilometra za svoje postojan- ke pri Munkaču, kjer so bili v petek vroči boji, je ukrajinska vlada bila pripravljena umak- niti vojaštvo, toda je zahte- vala, da ostanejo na meji poli- cija in orožniki in da se ma- džarski teroristi, ki se v veli- kom številu zbirajo okoli Mun- kača in Uzhoroda, ravno tako umaknejo dva kilometra za svojo črto.

Uradno poročilo ukrajinske vlade pravi, da so madžarski teroristi, katere so vodili čast- niki madžarske redne armade, prvi kršili mejo, priznava pa tudi, da so Čehoslovaki krši- li mejo, ko so se v protinapa- du posluževali infanterije, tan- kov, topov in strojnice.

Čehoslovaška vlada zavrača poročilo, da se čehoslovaško vojaštvo zbira ob poljski in ma- džarski meji. Vlada pozivlja, da je vsakdo, ki razširja take vesti, naznanjen policiji.

Časopisje poroča, da Polj- ska zopet pošilja infanterijo in oddeleke s strojnimi v oze- mlje, ki ga je pred kratkim do- bila od Čehoslovaške in da so častniki povedali prebivalstvu, da bodo ostali do spomladi.

Češki fašistični voditelj, biv- ši general Gajda, ki je bil ob- dolžen izdajstva in je bil pred več leti odslovljen iz arma- de, je po svojem odvetniku pred- ložil zahtevo za aretacijo biv- šega predsednika dr. Edvarda Beneša, češ, da je zakrivil zlo- čine, katere ne more opraviči- ti nobena postava na svetu, ker se ne dogode niti enkrat v de- setletju.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 9. januarja. — Boji so se zo- pet pričeli ob madžarsko-čeho- slovaški meji. Čehoslovaški vojniki so bombardirali neko madžarsko vas z vžigalnimi izstrelki.

NASPROTNIKI PRAVIJO, DA HOČE USTANOVITI KOMPANIJSKO UNIJO

Včeraj se je izvedelo, da je Ford Motor Compa- ny, edina neunijska avtna družba v Združenih dr- žavah, sklenila pogodbo, da bo njenih 130.000 de- lavcev organiziranih pod vodstvom Homera Mar- tina, predsednika United Automobile Workers of America. Organizacija pripada CIO.

Martin je rekel včeraj na nekem delavskem zborovanju: — Ne smete biti presenečeni, če boste v nekaj dneh slišali, da bodo vaši tovaroshi po vseh Fordovih tovarnah v Združe- nih državah imeli pravico do kolektivnega barantanja.

Zdi se, da je Martin ugla- dil pot kar na svojo pest. Člani izvršilnega odbora United Au- tomobile Workers so sklicali

za današnji dan sejo, in pri tej priliki bo moral Martin poja- sniti, pod kakšnimi pogoji je začel pogajanja, kako so po- gajanja napredovala in kak- šen dobiček si obeta od njih.

Nekateri izvršilni uradniki namreč domnevajo, da name- rava Martin zapustiti CIO in UAW ter ustanoviti povsem novo unijo, v kateri bodo sa- mo Fordovi delavci.

"HOBOKENSKI RELIEF PRED SODIŠČEM"

Tako je izjavil sloviti od- vetnik Leibowitz, ki bo zagovarjal siromaka, kateri je v jezi in obu- pu zabodel "poorma- stra."

JERSE CITY, N. J., 9. jan. — V bližnjem mestu Hoboken, N. J., je upravljal do lanskega februarja vse reliefne zadeve Harry L. Barek. Znan je bil pod imenom "poormaster". Določal je, kdo naj dobi podpo- ro in koliko.

Za podporo je prosil tudi 27 letni zidar Scutellaro, ki je i- mel ženo in več otrok. Barek mu je dne 28. januarja sled- njič nakazal 5.70. Majhna vsota je mnogoglati družini kma- lu posla. Minil je teden, dva, tri, toda nadaljnega čeka ni hotelo biti.

Scutellaro je bil obupan. Družina je stradala. Nekega februarsekga dopoldne se je odpravil v urad "poormaster". Če bi bil počakal doma le še par minut, bi bila preprečena velika žalost. Ko je namreč on korakal proti mestni hiši, je pismonoša prinesel njegovi družini nadaljni ček.

Scutellaro je stopil v Barekovo pisarno. Bila sta sama. Po kratkem prepiru je pogra- bil Scutellaro s pisalne mize nož za odpiranje pisem in ga zasadel Bareku v prsa. Barek je po nekaj minutah izdihnil. Proces proti Scutellaru se je danes pričel. Zagovarjal ga bo dokler bo Martin predsednik brezplačno sloviti newyorški odvetnik Samuel S. Leibo- witz.

Leibowitz je rekel: — Ni- kdar ne bodo mogli dobiti dva- najst porotnikov, ki bi spozna- li Scutellara krivim. Na zato- žni klopi bo pravzaprav hobo- kenski relief.

— To je zlobno natolceva- nje, — je dejal. — S tem sum- nienjem so nekateri glavni u- radniki dokazali, da niso upra- vičeni govoriti v imenu med- narodne unije. Na vse mogoče načine skušajo preprečiti vre- sničitev mojega namena, ki je: ustanoviti pravilne odnošaje ne le s Ford Motor Company, pač pa z vsemi drugimi.

Po njegovem mnenju je za- enkrat seja izvršilnega odbo- ra brezpotrebna. To bi bili le nepotrebni stroški.

George Ades, tajnik in bla- gajnik UAW, je zelo ogorčen.

— Homer Martin, — je re- kel, — ni imel nobene pravice pogajati se na svojo roko. Vse, kar se tiče celotne organizaci- je, se mora izvršiti z vedno- stjo glavnega odbora. Kam bi pa prišli, če bi vsak rnil v svojo smer.

Da se je Martin pogajal z Benettonom, je znano, ne se pa, če je bil pri pogajanjih oziro- ma posvetovaljih tudi Henry Ford navzoč.

Nekateri domnevajo, da bo Martin priznal kot edini pogajalec za vse Fordove delavce in da pogodbe ne bodo pisme- ne, pač pa ustmene. Pogodbe bi bile veljane le tako dolgo dokler bo Martin predsednik brezplačno sloviti newyorški United Automobile Workers. Ford bo Henry plačeval baje najvišje meze v avtni indu- striji.

Neko drugo poročilo pravi, da je Martin obnovil svoj boj s CIO in bo postal načelnik no- ve unije, v kateri bo največ Fordovih delavcev.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko
in Kanado \$8.00
Za pol leta \$3.90
Za četrt leta \$1.95
Za New York za celo leto .. \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

PET BOGATIH DEKLET

Znane kanadske petorčice se od dne do dne bolj bogate. Še danes jih obišče vsak delavnik najmanj tri tisoč oseb, ob sobotah in nedeljah pa osem tisoč. Mnogi jih že fotografirajo, za kar je pa treba precej dosti plačati.

Deklice imajo že danes nad en milijon dolarjev in bi imele še znatno več, če bi ne bil njih zdravnik dr. Daffoe predlagal, da morajo biti reklamne pogodbe, sklenjene v njihovem imenu, zares prisklene.

Firma, ki je zdob uživalo za zajtrk, jim plača vsako koto \$25,000, in tovarna, čije milo uporablja, pa \$50,000.

Precej dobe tudi od izdelovalcev igrač, perila in raznih patentnih zdravil. Na vsakem izdelku je seveda njihova slika in primerno priporočilo.

Film "The Country Doctor" jim je prinesel \$50,000.

Če bodo deklice živele, bo vsaka ob svoji polnoletnosti ne le milijonarka, pač pa večkratna milijonarka.

Če jih zadene nesreča ter ta ali ona predčasno umre, bo konec slave kanadskih petorčic.

Strežejo jim tri služabnice, imajo vzgojiteljico, učiteljico, kuharja in nenehoma jih stražijo trije detekti.

Pri vsem tem je pa najbolj značilno, da niso obogatele samo petorčice, ampak je tudi njihovo rojstno mesto Callander v razviti, kakršnega ne pominjajo iz "Gola-rusha" na ameriškem Zapadu sredi prejšnjega stoletja.

Pred petimi leti je bila v mestecu ena sama gostilna, osemsto oseb je bilo na reliefu, in le malokateri posestnik je imel plačane davke.

Danes so plačani vsi davki, ki so desetkrat večji kot so bili pred petimi leti. Pred petimi leti je bilo mogoče kupiti v Callanderu kvadratni jard zemljišča za en dolar, danes pa stane petindvajset dolarjev.

Kjer je bila nekoč majhna gostilna, je danes modern hotel s 1500 sobami, ki so oddane že za par tednov vnaprej.

ZGODOVINA PRISELJEVANJA DRAMATIZIRANA NA RADIO.

Velika selitev narodov preko morja na ameriško obal in od tam preko kontinenta do drugega oceana — naseljevanje Angležev, Španjcev, Ircev, Škandinavcev, Nemcev, Italijanov, Slovanov in drugih — dogodek brez primere v človeški zgodovini — tvoril predmet 26 dramatičnih radio prireditvev s strani federalnega prosvetnega urada in Columbia Broadcasting sistema v sodelovanju z drugimi prosvetnimi organizacijami. Ti broadcasti gredo pod imenom "Americans All, Immigrants All" in se dejejo vsako nedeljo popoldne ob 2. uri Eastern Standard Time oziroma ob eni popoldne Central Time ali 11. zjutraj Pacific Time.

Prebivalstvo Združenih držav je že v kolonialni dobi, dasi poglavitno angleškega izvora, vsebovalo ljudi iz vseh delov sveta. Od leta 1820, ko se je začele držati redne zapiske o imigraciji, je več kot 38,000,000 priseljenecv prišlo v Združene države. Vrsta radio-prireditvev skuša predložiti, kaj so ti novodošleci pretrpeli in dosegli in kaj je ta dežela storila zanje.

Prav za prav je to ameriška

zgodovina iz novega vidika s poudarkom na priseljene narode. Poslušalci na radio čujejo glasove iz minulosti — vrisk Indijancev, pozive borilcev za versko in državljansko svobodo, pravdanje in barantanje voznikov po pušavi in brodarjev po reki Ohio, pohlevno petje ostrašenih Črncev, glasove upornih borilcev za neodvisnost in raziskovalcev ameriškega kontinenta.

Začeti s "odpiranjem mej" radio-prireditve za sledenje angleške in španske dedovine Amerike in priboritev svobode potom žrtvovanja in sodelovanja vseh teh mnogih narodov, ki so ustvarili ameriški narod. Veliko nlogo, ki jo je Črnce igral v ameriškem gospodarstvu in umetniškem življenju, je poudarila ena izmed prireditvev. Prireditve dne 25. dec. 1938 je bila posvečena francosko govorečim ljudstvom v Združenih državah — Hugonotom, Belgijcem, francoskim Švicarjem in kanadskim Francozom. V prireditvah meseca januarja se bo razpravljalo o Irceh, Nemcih in Škandinavcih. Sledile bodo potem povesti o Slovanih v Ameriki, Židih, Orieentalcih, Italijanah in drugih skupinah. Zoključne prireditve bodo opisale prispevke priseljenecv v industriji, znanosti, umetnostih, rokodelstvu in socialnem napredku.

To je poskus povsem nove vrste na polju radio in otvarja nove možnosti za poljudno zabavo in vzgojo. Napravili se bodo tudi rekordi za šolsko rabo.

Brošurica na štiri strani, ki daje posnetek teh 26 radio-prireditvev, je bila pripravljena za brezplačno distribucijo. Pismo ali dopisnica, naslovljena na "Americans All, Immigrants All", Washington, D.C. vam prinese to brošurico po povratni pošti.

ČUDODELEC ALI SLEPAR?

Iz Londona poročajo, da se angleški zdravniki trenutno silno zanimajo za nekega Josefa Martona, ki trdi o sebi, da ima izvrsten spomin. Baje zadržuje, da preleti stran lista ali knjige v nekaj minutah, nato pa pove ves na izust. Zdravniki se zelo zanimajo, če je mož res takšen fenomen ali če se poslužuje kakšnega sleparskega trika.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.45	Din. 100
\$ 4.75	Din. 200
\$ 7.00	Din. 300
\$11.00	Din. 500
\$21.50	Din. 1000
\$42.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 20.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

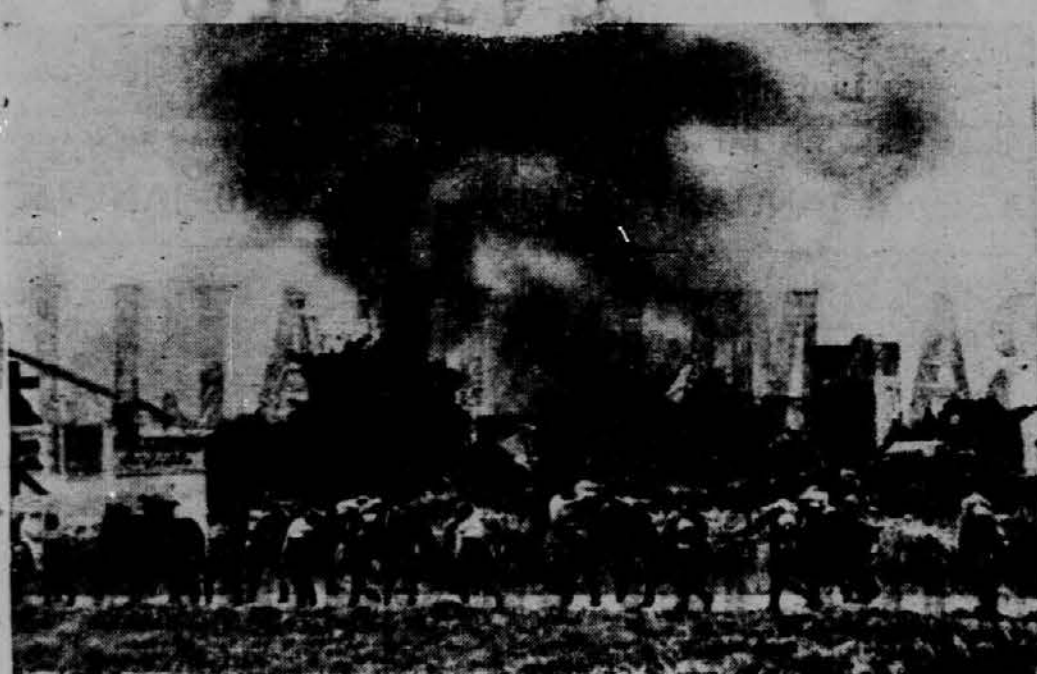
KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVIČENE SPREMENLJIVE GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

VOJNA NA KITAJSKEM

Japonsko vojaštvo vdira v kitajsko mesto, ki so ga zažgale bombe, vržene iz japon. letal.

Dopisi

Milwaukee, Wis.

Vsak dopisnik prične z delavskimi razmerami, jaz jih pa ne bom opisoval, ker so itak slabe. Rad bi pa napisal nekaj o smrti mojega bratrance Eugena Simence, kateri je umrl dne 6. decembra 1938 v Warden, Ill. Pogreb se je vršil 9. decembra, katerega smo se udeležili sledeči rojaki iz Milwaukee: John Veršnik, polbrat pokojnega; Matija Simenc, bratrance; Albin Zaleznik, svak in njegova žena. Pogreb se je vršil po cerkvenih obredih ter se ga je udeležilo mnogo ljudi.

Pokojni Eugen Simenc je bil dve leti na raku. Rojen je bil 24. decembra 1892 v občini Gozd, Črna pri Kamniku. Najprej je delal v Gornjem Trbovljah kot premogar. Leta 1906 je prišel v Ameriko. Prva leta je živel v Milwaukee, Wis., potem dve leti na Aldridge, Mont., nakar se je preselil v Warden, Ill., kjer je ostal do svoje smrti. Zapušča ženo Antonijo, in šest otrok, kateri so pisane sodeščice ali drugače da že vsi polnoletni. Franciška, Angela in Eugen so v Chicago, Ill. Anton nekeje v Wyoming, Anna, Livingston, Mont, Frank v Warden, Ill. Nadalje zapušča eno sestro, tri polbrate in tri polsestre ter teto Anno Simenc v Milwaukee, Wis., katera je že 78 let stara. Zapušča tudi mnogo bratrancev in sestričen. Vsem prizadetim moje sožalje.

Matija Simenc,
132 W. Pierce St.
Milwaukee, Wis.

SMRT VDOMOVINI.

Sporočamo, da smo sprejeli žalostno vest, da je umrl na Baču pri Knežaku na Notranjem našem oče Valentin Kette, po rodu Vrhnič in daljni sorodnik Dragotina Ketteja, znanega slovenskega pesnika. Ob smrti je bil star 72 let.

Ranjki se je ponesrečil na lovu in sicer si je odstreliš dva prsta na roki, kar je povzročilo zastrupljenje krvi, kateremu je podlegel.

V Ameriki zapušča tri hčere in pastorka, v domovini ženo, našo mater Marijo Kette, roj. Bolle, dva pastorka in zeta Antona Sajna, ki se je pred kratkim vrnil iz Argentine zaradi smrti svoje žene (hčere pokojnika), ki mu je pustila pet nedoraslih otrok. Zapušča tudi več vnukov in vnukinj in dve sestre v Aleksandriji. Ako še kdor od bratov pokojnika živi, nam ni znano.

Bodi mu lahko rodna zemlja! Valentina Koba, roj. Kette, 1109—10th St. No. Chicago, Ill.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939

Cena 25c

a poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

SODNIJSKI OGLASI iz stare domovine.

Og 94/38

2

UVEDBA POSTOPANJA ZA

PROGLASITEV MRTVIM

Magister Franc, rojen 23.11. 1890 v Ljubljani, Trnovska ulica 37., prist. v Ljubljano, rimokat. vere, samski, privatni radnik, zak. sin Magister Ivana in Jere rojene Tihovnik na zadnje stanujoč v Ljubljani, Tržaška cesta 24 je odšel leta 1911 v Severno Ameriko ter je zadnjič pisal svojim starišem ob prihodu v Ameriko in sicer baje iz Madeire ali iz Buenos Airesa. Od tedaj se ni več oglašil in je zginila vsaka sled za njim.

Ker je potemtakem smatrali, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu §-a 24 št. 2 o.d.z. se navede na prošnjo državnega pravobranilstva v Ljubljani postopanje za proglasitev mrtvim, ter se izda poziv, da se o pogrešanem po roča sodišču ali s tem postavljenemu skrbniku, gospodu Magister Vinku, drž. uradniku v Ljubljani, Kavškova 26.

MAGISTER FRANC

se poziva, da se zglozi pri podanih pisanih sodeščic ali drugače da že vsi polnoletni. Franciška, Angela in Eugen so v Chicago, Ill. Anton nekeje v Wyoming, Anna, Livingston, Mont, Frank v Warden, Ill. Nadalje zapušča eno sestro, tri polbrate in tri polsestre ter teto Anno Simenc v Milwaukee, Wis., katera je že 78 let stara. Zapušča tudi mnogo bratrancev in sestričen. Vsem prizadetim moje sožalje.

Žigon, l. r.

Og 83/38

3

UVEDBA POSTOPANJA ZA

PROGLASITEV MRTVIM

Rabuzin Jakob, rojen 17.7. 1881 v Potoški vasi 9. rim. kat. vere, oženjen, delavec v Zagorju ob Savi št. 34 sin Andreja in Neže rojene Zibert, pristojen v Zagorju ob Savi, stoji na Litiji je odšel leta 1912 v Severno Ameriko. Zadnje pismo je pisal leta 1914. Od tedaj dalje ni nobenega glasu več od njega. Nazadnje je pisal iz Hermine, West Moreland, U. S. A. — V s a d o s e d a n j e p o i z v e d o v a n j a z a n j i m s o o s t a l a b r e z u s p e h a .

Ker je potemtakem smatrali, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu § 24 št. 2 o. d. z. se navede na prošnjo njegove žene Rabuzin Angele v Zagorju ob Savi postopanje za proglasitev mrtvim, ter se izda poziv, da se o pogrešanem poroča sodišču ali s tem postavljeni skrbnici gospoj Rabuzin Angeli v Zagorju ob Savi, Jugoslavija.

RABUZIN JAKOB

se poziva, da se zglozi pri podanih pisanih sodeščic ali drugače da kako vest o sebi. Po 1. 12. 1938 bo sodišče na vročeno prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim. Okrožno sodišče v Ljubljani, oddel. IV., dne 17. novembra, 1938. Žigon, l. r.

Peter Zgaga

To je pa strašno krvava zgodba:

Mož je imel mračen obraz in njegove roke so bile krvave.

V roki je držal dolg, ostro nabrušen nož in ga krvoločno vrtel po zraku.

Dekle je uprlo vanj svoje pravljeno lepe oči in krotko dejalo:

— Ali nimate prav nič srca?

Nič, — ji je z globokim glasom odgovoril in prsti njegove desnice so se krčeviteje oprijeli morilnega orožja. Tedaj je dekle malodušno odprlo ročno torbico in vdane vzdihnilo:

— ... potem mi pa dajte pol kile ledvic!

Na svetu je bilo že dosti ljudi, ki so mislili, da so več nego drugi ljudje, pa je svet hitro pozabil nanje.

Mlad in simpatičen vse ženarjavljajal o ženski zvestosti ter se pritoževal.

— Vrag naj vzame vse ženske! Jaz jih poznam, jaz jim vidim v dno srca. In ženska zvestoba! Larifari! Ženske zvestobe ni na svetu. Ženska sploh ne more in ne zna biti zvesta. Jaz vem, ker govorim iz lastne skušnje. Imam lepe, mlado ženo in še tri ljubice poleg nje, pa me vse štiri varajo z drugimi fanti.

Na neki proslavi so predstavljeni tudi žive slike: mlada dekleta v vlogi Svobode, Pravice, Sužnjosti itd.

Nastopila je lepa deklica v vlogi Pravice. V levici je držala teltnico, v desnici pa meč. Oči je imela prevezane z belo obvezo. Ko je stala na odru, ji je pa obveza zdrknila na lice. Pokazalo se je levo oko. Hitro je zamazala in mižala do konca prizora.

Oster, toda pravičen kritik je zapisal:

— Vsa čast gospodični, ki je predstavljala Pravico. Boj je ni mogla kot jo je. Da, taka je pravica v današnjih dneh: desno oko ima zavezano, levo pa zatise.

Ne bom rekel, da sem sovražnik žensk. Toda nekateri jih obsojajo kot povzročitelje največjega gora.

Še danes bi lenarili po paradižu, če bi ga ne bil na prigovarjanje Eve Adam polomil.

Ženske imajo krvave vojske na svoji vesti, strašne punte in upore.

Ne samo v starem veku. Tudi v modernem času ženske indirektno diktirajo armadam. Kdo je naprimer povzročil, da je bilo poslanih na stotisoče ameriških vojakov v Evropo?

Nihče drugi kot ženska na ameriškem denarju.

Umrl je ugleden mož. Vsi sosedje so ga šli kropiti in izrazit lepi in mladi vdovi sožalje.

— Ali si ga že pokropil? — je vprašal Pepe boječega in raztresenega Jožeta.

— Še ne, — je edvrnil Jože.

— Sam ne vem, kako bi ji rekel.

— I, kaj bo to! V hišo pojdi in ga pokropi. Potem pa stopi k vdovi, ji podaj roko in ji reci: — Moje sožalje, gospa. Tako ji reci, pa je konec komedije. Zda pa pojdiva enega pit.

In sta šla pit enega, dva, deset.

Nato je pa šel boječ in raztreseni Jože kropit.

— Stopil je v sobo in pokropil pokojnika. Nato se je približal vdovi ter ji podal roko rekoč: — Moje sožalje, gospa. Pa je konec komedije. Sedaj pa pojdiva enega pit.

Nekaj posebnega!
Naročite še danes!

VSAKEMU,
ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo ...

AKO NAMERAVATE OBISKATI SVETOVNO RAZSTAVO VAM JETA ZEMLJEVID NEOBHODNO POTREBEN —

OGROMNOST SVETOVNE RAZSTAVE V NEW YORKU BO SLEHERNEGA PRESENETLA

Izšel je

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR 1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO NARAVOSLOVJE RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštino

Naročite pri: **Ne zamudite to priliko!**

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

BOROSS ELEMBER:

BERAČI

V grozni vrsto so stali — pred glavnim vhodom mestnega pokopališča — pohabljeni, nestvori. Eni so kazali svoje prazne očesne votline, drugi svoje šule, tretji zopet grozne rane itd. Dva koraka drug od drugega so sedeli bolj podobni mrličem kakor živim.

Strašno se je razlegal njihov krik: "Pomagajte nam ubogim pohabljenecem, pomagajte!"

Vrata usmiljenja so se odpirala, kajti skoro nihče ni mogel mimo njih, ne da bi vrgel kak dar v iztegnjene roke. Pa zaprosi drug s še groznejšim glasom: "Gospod, pomagajte ubožem, pomagajte, vsaj eno kronico..."

S pokopališča je prihajalo vedno več žalovalcev; dandanes je namreč toliko mrličev, toliko nesreč; mnogo kronic in tu in tam še več je padlo v klobuke.

Zvečer, ko je čuvaj pokopališča zopet vrata, je najpohabljenjši berač zaklical nazaj: "Obračun!"

Po vrsti je šel ta ukaz. Pa so prihajali berači, oblečeni v smrdljive cunje, drug za drugim k "poglavarju" ter vsuli dnevni "izkupiček" v leseno škrinjico. Nato je poglavar vse prešel ter razdelil denar, vsakemu svoj del. Ko je vsak dobil svoj delež, je hitro spravil denar v žaketček, ki je visel pod nezaznane srajce, ter odhitel proti mestu. Večkrat pa je nastal prepir, kadar so katerega zasledili pri goljufiji ali kadar poglavar ni pravično razdelil pribradenega denarja.

Vselej je bilo že pozno zvečer, ko je čuvaj pokopališkega skladišča prevzemal od beračev vozčke, stolčke, od nekaterih celo cunje, v katere so med dnevnim zaviti, nato so se pa odpeljali s tovornim avtom — proti dobremu plačilu seveda — proti mestu. Doma jih je čakala topla večerja — poglavar je imel namreč lastno hišo — in marsikateri, ki ni preveč zapravljjal, je imel de-

nar naložen v banki, drugi pa pod slamnajočo.

Nekega jutra, ko so se že razpostavili pred pokopališkim vhodom, ko zapazili pomilovanja vrednega moža. Na njegovem suhatem telesu je visela obleka, toda poznalo se je, da je bila tudi takrat njegova, ko je bila še nova. In tudi to se je videlo, da mu je bila že dolgo preohlapna.

Mož je stal na koncu vrste in je neprestano, skromno in boječe iztegnoval svojo roko: "Pomagajte, že štiri dni nisem ničesar zaužil."

Poleg njega stoječi enonogi berač ga je pogledal, sunil svojega soseda, ta zopet svojega in to znamenje je potovalo — po vrsti — do poglavarja, ki je že postal pozoren, čakal je samo še, da si žalujoča množica olajša svoje mešničke.

"Kdo vas je postavil semkaj? Kako se predrznete stati tukaj? Vi, da, vi! Kdo ste?" je kričal poglavar.

Nesrečnež ni takoj opazil, da govore o njem, okorno je gledal v krog, toda poleg stoječi enonogi berač ga je sunil v hrbet s svojo bergljo, drugi s svojim stolčkom in tako so ga porivali ter suvali — po vrsti — do poglavarja.

Ta je znova zakričal. "Kdo vas je semkaj postavil?"

Revež je zaplaskal. "Beda. Upravitelj sem bil v tekstilni tovarni. Reducirali so me; radi bolezní, ki sem si jo nakopal v vojni. Medtem je tudi tovarna propadla. Vse in vsak propada, samo revščina nam še ostane."

Pogledal je okrog, če li kdo odobrava, saj je govoril tudi o njihovi nesreči.

Črnooblečena dama je prišla s pokopališča. Nesrečneža so potisnili nazaj, poglavar pa je zakričal z drugimi vred: "Pomagajte, pohabljenecem!"

Padlo je nekaj drobiža v njihove klobuke, žalujoča dama pa je odšla.

Poglavar pokliče ob strani stoječega moža.

"Tukaj ne morete stati. Pojdite pred bolnišnico ali magistrat, tukaj nas je že preveč. Pojdite, pojdite!"

Sunil ga je, enonogi berač ga je porinil s svojo štulo, tudi drugi niso zastajali in tako so ga spodili.

Toda mož je prišel tudi naslednje dni, prosil je, rotel, plakal, omenjal svoje lačne otroke, pokazal svoj izsušen jezik, invalidsko legitimacijo, abiturijentsko diplomu, rabil ponižne besede, toda ni mu pomagalo.

Nekega dne pa mu reče poglavar: "Spišite prošnjo!" Ubogi mož je spisal prošnjo na pakovni papir s svinčnikom. "Spoštovano beraško združenje. Prosim..." itd. Odslovili so ga, rekoč:

"Spišite prošnjo na ministrskem papirju." Odgovorili so mu, da naj pride po odgovor čez dva tedna.

Toda nesrečnež ni več prišel. Radi večne hoje na pokopališče in nazaj, je — umrl. Na onem pokopališču so ga pokopali in berači so sedeli pred vchodom. Pogreb tretjega razreda in samo nekaj rož je dobil, k večnemu počitku pa ga je spremljalo nekaj revnih sorodnikov.

Sorodniki so počasi odhajali s pokopališča in berači so kričali v zboru:

"Pomagajte ubogim pohabljenecem!"

PROBLEMI PRISELJENCA

Ima dva socialno-varnostna listka.

VPRAŠANJE: Lani sem dobil Social Security Card, ali moje ime je bilo popačeno. Kasneje sem dobil drugo karto s svojim praviim imenom. Šel sem delat nazaj v delavnico, kjer sem znan pod popačenom imenom in tako rabim tam zopet prvo karto. Ali je kaj krivo v tem? Nisem še ameriški državljan.

ODGOVOR: Ni to nikak pregrešek proti zakonom, ali vaša raba dveh socialno-varnostnih listkov mora dovesti do zmešnjave in, kdor bo na škodi, ste vi. Ostanite pri enem imenu, namreč pri onem, pod katerim boste naturaliziran. Ponesite obe svoji karti na lokalno podružnico Social Security Board tako da bodo tam spojili v enega vašo oba računa. To je jako važno, tako da se drži popoln zapisnik o vaših zaslučkih v svrhu starostnih pokojnin, do katerih boste en dan upravičen, kakor tudi radi vaših pravic do odškodnin v slučaju nezaposlenosti.

SMRTNA KOSA

Virginia, Minn.

Na Virginia, Minn. je umrla Mary Panijan. Stara je bila 59 let. Rojena je bila v fari Metlika v Beli Krajini. Zadelala ji je srčna kap. V Ameriki je bila kakih 38 let in na Virginia je bivala kakih 10 let. Zapušča 3 sinove in 3 hčere. Vsi so poročeni.

Naj v miru počiva!

Virginijski zastopnik.

Naročite še danes S. A. Koledar za leto 1939.

General Faucher zapustil Prago

Českoslovaški minister za narodno obrambo general Syrový se je te dni poslovil od bivšega šefa francoske vojaške misije v Pragi, generala Fauchera, ki je zaradi razpusta misije odstopil in odotoval domov v Francijo.

General Faucher je bil tisti francoski oficir, ki se je z vsoljubeznijo oklenil Českoslovaške ter se je v znani septembrski krizi tudi postavil praški vladi ves na razpolago. Šel je celo tako daleč, da je podal ostavko na svoj čin v francoski vojski ter se priključil českoslovaški armadi.

Francoski general je prežil 20 let med Čehi. Naučil se je češkega jezika, ki ga brezbrizno obvlada. Leta 1919 se je hrabro boril na slovaškem ozemlju in je bil za svojo hrabrost pozneje odlikovan. Na čelo francoske vojaške misije v Pragi je stopil leta 1926. V

tem svojstvu je vzgajal vrsto sposobnih českoslovaških oficirjev, zlasti v tehnični stroki. Tehnična fakulteta v Brnu mu je zaradi tega podelila naslov častnega doktorja.

NA SVETU JE 2134 MILIJO NOV LJUDI.

Po zadnji statistiki Ligi narodov je bilo ob koncu lanskega leta na svetu okrog 2.134 milijonov ljudi. Če ne upoštevamo Kitajske, je maraslo število prebivalstva na vsem svetu lani okroglo za 18.000.000 ali za 1.1 odst. Dobra polovica vseh ljudi živi v Aziji, kjer šteje samo Indija 375.000.000 prebivalcev. Japoncev je bilo med 72.000.000, vse japonsko cesarstvo šteje 100.000.000 prebivalcev. Rusija ima zdaj okrog 178.000.000 prebivalcev. V Evropi sami brez Rusije živi okrog 397.000.000 ljudi, od teh

VABILO NA PREDPUSTNO VESELICO

KATERO PRIREDI ČIKAŠKI

ŽENSKI KLUB "BLED"

V SOBOTO, 14. JANUARJA, 1938 ob 8. zv.

FLEINER DVORANA, 1638 N. HALSTEAD STREET
CHICAGO, ILL.

IGRALA BO IZVRSTNA OMERZA GOĐBA

VSTOPNINA S VSTOPNICO 25c — BREZ VSTOPNICE 35c
NA SVIDENJE VAM KLJUČE — ODBOR

v Nemčiji zdaj 70.000.000, v Angliji 47 milijonov, v Italiji 43.000.000, v Franciji 42.000.000, na Poljskem pa okrog 35.000.000. Združene države imajo zdaj okrog 130.000.000. Južno Amerika pa okrog 90.000.000.

Prva leta po vojni je število rojstev in umiranja skoraj v vseh državah padalo. Rojstev je bilo znatno manj, kakor smr-

ti, naravni prirastek prebivalstva je bil pojemati, lani je bilo najmanj porodov na tisoč prebivalcev v Avstriji, na Švedskem, v Franciji, Angliji, Švici, Belgiji, Luksemburki in na Norveškem.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobilica. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradil. — Pona-rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše narodelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam ponstvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

Naročite pri:
**Knjigarni
Glas
Naroda**
216 W. 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**

Sprejema možke in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

CLANSTVO: 50,000

PREMOŽENJE: \$7,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

200 LETAL ZA ANGLEŠKO ARMADO

Angleška vlada je naročila pri Lockheed Aircraft korporaciji v Kaliforniji 200 bombnikov. Na sliki vidite prvi bombnik, ki bo poslan v Anglijo.

Razne vesti.

NEPODPISANA PISMA V ZGODOVINI.

Pisma brez podpisa, od nekega neznanega pošiljatelja, ni tako novo sredstvo za doseg nekega gotovega namena. Ali naj pošten in resen človek tako pismo sploh bere, ali naj se kaj ozira nanj? Prava težava je v tem, da ne veš, ali je pismo podpisano, ali ne, dokler ga nisi odprl. Ko pa je že odprto, je pa težko premagovati radovednost in nemir, kaj je v njem. Tako se zgodi, da se tudi nepodpisana pisma kljub splošnemu odporu proti njim le vsa preberejo. S tem jim je pa že odprto široko polje za slabo, le redko kdaj koristno učinkovanje. Z zgolj zasebnega stališča bi bilo treba v vsakdanjih zadevah taka pisma v celoti odkloniti in se varovati, da bi upoštevali njegovo vsebino, ki jo je večinoma narekovalo častihlepe, nevoščljivost, osebno sovraštvo ali strast do obrekovanja. Škoda, ki jo tako pismo more povzročiti, je nepregledna. Najbolj podli obrekovalec, ki je vdrl pod varstvom nepoznanosti v hišo more kruto motiti zakonški mir ali druge zaupne odnose, vedno po načelu: Nekaj le ostane.

Zgodovina pa pozna tudi cele postopke za pridobivanje anonimnih pisem, ker v njih se večkrat naslovljenec izražajo tudi politični nameni ali nakane zoper to ali čno zasovraženo politično osebnost. Beneška republika je na višku svoje moči naravnost vzgajala svoje podanike, da so nepodpisano zboru desetih naznanjevali zločine zoper trdnost države. Še danes na mnogih krajih kažejo posebne nabiralnike, ki so bili namenjeni samo anonimnim pismom, naslovljenim na državne inkvizitorje. Te nabiralnike so imenovali "levja žrela". V palači dožev v Benetkah še danes pred vhodom v dvorano, v kateri so zborovali deseteri velmože, kažejo levovo glavo, v katero odprto žrelo so razni "prijetelj" metali nepodpisane ovačbe. Ko je 24. junija 1797 prišla na krmilo bolj demokratična vlada, je ljudstvo ta levja žrela razbilo. Le nekaj se jih je ohranilo, ki kažejo, kakšno vlogo so nekdanje nepodpisane pisma imela v tej republiki. V palači dožev ohranjeni nabiralnik ima nad odprtino napis: "Tajne ovačbe v zadevah države."

Prav tako so v dobi francoske revolucije nepodpisana pisma marsikomu ugasnila luč življenja. V takratni nemirni dobi, polni najbolj razbrzdanih strasti, je nepodpisanih pisem na oblastnike kar deževalo. Tako je nepodpisani listič kraljici Mariji Antoinetti preprečil dobro organizirani beg iz Templea, kjer so jo revolucionarji imeli zaprto. Nekaterim prijateljem dvora se je namreč po-

srečilo na svojo stran pridobiti nekaj komisarjev, katerim je bila poverjena straža nad visokim ujetnikom. Z denarjem so si odprli pot do kraljice, da so se natančneje dogovorili o njenem begu in o begu njenih otrok. Vse je bilo že lepo pripravljeno, poučene straže postavljene na stražarskih mestih ki bi ob odhodu ujetnikov eno oko zatisnile, da bi ničesar ne videle. V veliki jetnišnici pa je bil še komisar Simon, ki za vse te namene ni vedel. Na večer pred begom dobi nepodpisani listek, na katerem je bilo pisano, da bo poveljnik straže "nocoj zagrešil izdajstvo."

Komisar Simon je s tem listkom hitel v glavni svet komunike, ki mu je takoj dala pooblastila za vse nadaljnje ukrepe. V nekaj trenutkih je bil v ječi, ukazal je zamenjati straže in ves dobro pripravljeni načrt je zgolj zaradi tistega listka padel v vodo. Do danes zgodovina še ni ugotovila, kdo ga je pisal in tako kraljici Mariji Antoinetti preprečil beg. Po drugi strani pisma marsikomu prinesla tudi rešitev, večkrat prav v zadnjem trenutku.

V novejšem času so anonimna pisma ruskemu carju Alexandru II. zagrenjevala življenje do njegove strahotne usmrtitve. V Rusiji je bil takrat nihilizem v cvetu, napadi na krono so se vrstili drug za drugim in večkrat je car ušel smrti le z zvijačo. Tako je nekoč prazen dvorni vlak tik pred Mosko naletel na mino in zletel v zrak, vladar pa se je istovrstno nepoškodovan vozil v posebnem oddelku nevarnega osebnega vlaka. Ob neki drugi priliki so gostje dvora samo zaradi zamude dvornega vlaka ušli smrti, ki so jo zarotniki pripravljali za 25-letnico carskega vladanja. Toda vsa previdnost ni pomagala. Nihilizem se je po zvezah s stražo in višjimi uradniki vedno posre-

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

čilo nepodpisana pisma spravi- ti carju prav v roke. Bila so polna groženj in sramotitev, da car ni imel mirne ure. Po petkratnih ponorečenih poskusih se je 13. marca 1881 nakana posrečila, po pregledu čet je bomba carja raztrgala na kose.

Tudi zgodovina razmerja med velesilami beleži nepodpisano pismo, ki je močno vplivalo na njihove medsebojne odnose. Prejel ga je angleški kralj Edvard VII. nekaj dni prej, preden je stopil na prestol. Med Anglijo in Nemčijo že itak ni vladalo bog ve kako prijazno razmerje. Leta 1900 se je takratni princ Waldeški mudil pri svojih sodnikih v Kopenhagenu. Nekega dne prejme nepodpisano pismo pisano v francosčini, ki mu razodeva, da Nemčija skuša Rusijo in Francijo nasčuvati, da bi se polastili velikih angleških predelov v Afriki in Aziji. Pismo je še navajalo, da je neki nemški general izdelal že natančne načrte za napad na Indijo in Egipt. Edvard je pismo prebral in mu pripisoval tak pomen, da je pri nemškem poslaniku v Londonu v tem smislu poizvedoval. Nobena omljevanja niso pomagala ne- zaupanje se je čimdalje bolj poglobljalo.

Tudi sodišča imajo večkrat posla z nepodpisanimi pismi in v postopnikih so natančna do- ločila, kakšen pomen jim je pri- pisovati, ker so navadno dvo- rezen meč. V delovanju ame- riških gangsterjev je nepodpi- sano pismo že kar običajno sredstvo za izisljevanje in ne-

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKE- GA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIŽARJI

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

**Slovenic Publishing
Company**

216 W. 18th Street

New York

redko kdaj dosežejo popolen uspeh. Tako se temni nameni izražajo na listkih, ki jih poštni aparat verno prinaša naslov- ljenecem, tu pa je nemir ali celo nesreča.

ZAKAJ SO KORZIČANI ZA FRANCIJO.

Zanimanje za Korziko se je po nedavnih političnih dogod- kih v italijanskem parlamentu in v italijanski javnosti znatno povečalo. Dober poznavalec razmer na Korziki, ki je dolgo živel tam, pripoveduje, zakaj se Korzičani, ki niso Francozi in zelo pogosto francosčine sploh ne znajo, kljub temu pro- glašajo za Francoze. Jasno je, da je narodni značaj korziške- ga prebivalstva v veliki meri mešan, kakor je težko ločiti južnega Francoza od Italijana. Res je pa, da se na Korziki mnogo rabi italijansčina, ki je razširjena neprimerno bolj ka- kor francosčina.

Korziki so pod francosko upravo zelo zadovoljni. Dav- kov jim namreč sploh ni treba plačevati. Na Korziki je živ- ljenje razmeroma poceni. Za- vojček tobaka, ki stane v Fran- cij 12 frankov, dobite na Kor- ziki za 3 franke. Posebno po- cení so pa na Korziki zemlji- šča, hiše, vile itd. Vilo ob mo- rju z gospodarskim poslopjem, in velikim vrtom dobiš le za 10.000 frankov. Zato ni čuda, da se Korzičani boje izpremem- be režima, ker mislijo, da bi morali potem plačevati davke

in da bi dobili mnogo strožjo upravo. V tem se nemara ne motijo. Najbrž so ugodne raz- mere vzrok, da se proglašajo Korzičani za Francoze in da nočejo biti Italijani, čeprav so jim po svojem narodnem zna- čaju in jeziku bližji.

MILO IZ KAVINE GOŠČE.

Kemija zna izkoristiti vse. Njene umetnije prekašajo spretnosti najslavnejših čarov- nikov. Iz kavine gošče se ne da na primer brati samo bodoč- nost, temveč še zanesljiveje je mogoče iz nje pridobivati olje in tolsco, iz česar se da pripra- viti spet milo. Doslej je bilo zbiranje kavine gošče zvezano le s prevelikimi zamudami in stroški, čeprav so v neki ber- linski kemični tovarni že do danes izdelovali milo iz kavine gošče. Tovarna je dobivala "sirovino" iz gostinskih vele- obratov.

Sedaj so hitlerjevske oblasti odredile zbiranje kavine gošče po berlinskih šolah, prav za prav v Berlindu-Tempelhofu, kjer stoji omenjena tovarna. Na vseh šolskih dvoriščih stoji posebna vedra, v katero zli- va- jo šolarji vse ostanke svoje domače kavine produkcije. Te- ga je posebno vesel tudi tisti oddelek berlinskega magistra- ta, ki skrbi za kanalizacijo, kajti doslej je bilo tako, da so gospodinje kavino goščo zli- vale v odtok, pa se je zbirala in lepila na ceveh, kjer jo je bilo težko spraviti naprej.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni- škikh slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

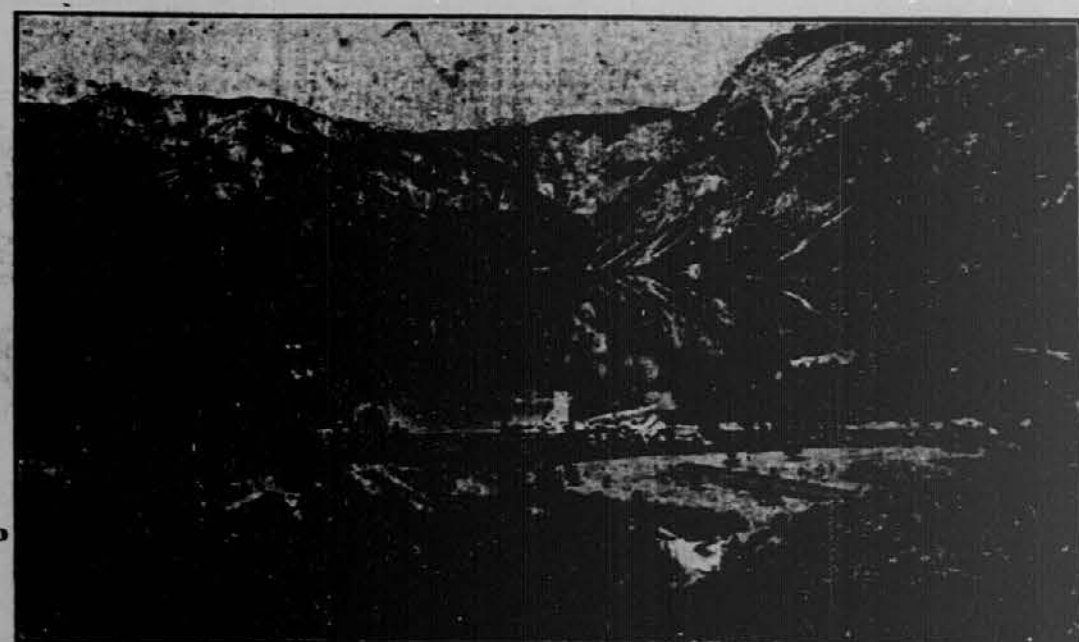
Slike so iz vseh delov Sloveni- je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro- tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero
216 WEST 18th STREET, NEW YORK

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

26

Gunter je po lepi in prijetni vožnji došel v St. Moritz. Že na postaji je vladala babilonska zmešnjava v jezikih. Francoski glasovi so se mešali z zvonikimi italijanskimi; dol- gokraki Angleži v kratkih hlačah so ljubinkovali z majhni- mi, pa ognjevitimi ženskami; krasne bele obleke s pisanimi našivi so se mešale med debelimi in težkimi zimskimi oblekami.

Gunterju se zdi, kot bi prišel v čudežno deželo. Gre s postaje in kmalu najde postrežčka iz hotela Europa, ki ga s sanmi v nekaj minutah pripelje v krasno hotelsko palačo.

Nekoliko tesno je Gunterju pri sru, ko stoji v prigl- ašilni sobi, pove svoje ime in naroči celo vrsto sob. Šele, ko imenuje ime Werderja, se resnost amakne z uradnikovega obraza. Werderja in njegovo hčer so v hotelu dobro poznali in ko se Gunter izkaže, da je Werderjev tajnik, tedaj so se proti njemu vsi hotelski uslužbenci spoštljivo obnašali. So- be so bile krasno opremljene; kot palača, si misli.

Gunter si naglo očisti prah, se skoplje in se oblača v praz- nično obleko.

Ko pozneje v obednici kosi, tedaj mnogo ženskih oči ob- čuduje njegovo postavo. Gunter to dobro opazi in ga veseli; toda malo trpkega občutka ima pri tem vseeno. Obleka na- pravi človeka, si pravi; prej, ko sem bil še reven, te premo- derne ženske za mene ne bi imele nobenega očesa. Stražni- ki se mu klanjajo, in mra zelo uljudno dajejo pojasnila na r- jgova vprašanja glede zabavišč, zimskih športov, večjih dru- žabnih prireditev, o prometnih zvezah z raznimi kraji zim- kega športa in o drugih takih stvareh. Gunter je hotel kar največ o tem izvedeti, kajti že prihodnji dan bo prišel gos- pod Werder s svoje hčerjo in vsled tega mora biti o vsem dobro poučen ter mora svojo s lužbo kot družabnik in tajnik dobro in zadovoljno pričeti.

Iz teh razlogov zvečer tudi obišče nek zelo eleganten prostor, kjer je za ples igrala izvrstna jazz godba.

Vse kar je tukaj videl, ga je skoro oslepilo.

Krasne obleke, pravilno dragi nakiti; in tako so vsi skrbno oblečeni gospodje in dame.

Tukaj vitke Amerikanke s svetlimi lasmi, tam goreče oči- dam iz južnih dežel; celo nekaj pikantnih Japonk je med njimi. Vidi ostro zarezano obraze norveških nedeljskih športnikov in atletske postave kanadskih hockey igralcev, ki pa v svojih frakih izgledajo malo čudni in se vsled tega zelo razlikujejo od izrednih postav nekaterih Poljakov in Italjanov.

Bilo je tudi mnogo zapeljivo krasnih ženskih obrazov, ki so najbrže pripadali velikim filmskim velikanom in tu in tam tenmopolte dame z krasnimi brilianti v spremstvu indij- skih knezov.

Gunterja mika, da bi kako zapeljivo lepo damo povabil na ples. Ko vstane, se dvigne brez števila ženskih oči vanj in gotovo marsikatero srce prične burnejše utripati.

To je bil lep mladenič! Utrjen in drzen pri športu, knežji in pazljiv pri občevanju z damami. To je mož, ki pri ženski ne ceni samo zunanje sijaja, temveč tudi notranjo vrednost, značaj in obnašanje.

In ne traja dolgo, ko že vrti krasno žensko ob prijaznih zvokih tanga.

Kako mehko, kako gorko je telo njegove plesalke! Ka- ko omamljiv vonj parfuma, ki vstaja iz njene obleke in veje okoli njega! Kako njene velike oči izzivajoče in z odkrito nagnjenostjo iščejo njegove. Čuti, da mu kri hitreje pluje po žilah, toda nenkrat — kot bi bila prikazen — se dvigne pred njim podoba pravilne vile in namah je premagana skušnjava.

Ples je končan.

Hladno in uljudno pelje Gunter svojo plesalko k njeni mizi. Čuti njene vprašujoče poglede, toda ostane hladen.

Njegovo srce je mislilo na drugo.

Že zgodaj zvečer se vrne v svojo hotelsko sobo, da se do- bro prespi, da bo prihodnji dan spočit in živahen.

Prihodnje jutro prvič poskusi skije ter drži celo po skij- ski poti v Malojo ter se prepriča, da more svoje telo še vedno dobro obvladati. Samo nekaj vežbanja in bo zopet izboren drsač na skije.

Gunter je zgodaj zjutraj na železniški postaji; na hčer svojega gospodarja je vendarle zelo radoveden. Nemirnih korakov hodi po postaji.

Slednjič pripelje vlak, dolg vlak brez konca, z moderni- mi spalnimi in jedilnimi vozovi, ki je pripeljal samo goste svetovno znane športnega kraja. Gunter takoj zagleda Werderja, katerega je lahko spoznal po njegovih modrih na- očnikih. Steče proti železniškemu vozu in pomaga svojemu gospodarju izstopiti. Werder ga pozdravi in pravi Gunterju:

"Prosim, pomagajte moji hčeri."

In obrniti se proti mlademu dekletu, ki je še vedno stalo za njim na hodniku voza, nadaljuje:

"Če vaju smem predstaviti: gospod Gunter Bertram, moj tajnik in tvoj športni družabnik za St. Moritz."

Popolnoma navadna predstavitev! Werder pa skrbno opazuje Gunterjev obraz.

Joana se popolnoma obvladuje; saj je bila pripravljena na to srečanje. Navzlic temu pa ji stopi globoka rdečica na obraz, ko prijazno prikloni glavo.

Gunterju pa izgine vsa barva z obraza. To, to — to je vendar — toda ne! Ni mogoče! To naj bi bila Werderjeva hči? To je vendar — njegova pravljica vila!

Gunter misli, da se mu bo razpočilo srce. Stoji in niti ne poskuša mladi dami stopiti iz voza; preveč ga je prevzel vesel strah in neizmerno presenečenje. V divjem vrtincu mu drve naprotujoča si čustva skozi srce. Blaženi občutek sreče se menja z nenačno sramežljivostjo. Zadrege se bori z viharim veseljem za prvenstvo.

Prva pa se strezni Joana in ponudi Gunterju roko.

(Dolje urhodnjaj.)